

# Hörnstenen

Teologiska institutet i Finland

4/2013



Ville Auvinen

18.9.2013



## Låt symfonin ljuda i kyrkan

**H**ar du någonsin lyssnat på en symfoni? Olika toner, olika instrument, och olika melodier som ljuder tillsammans och bildar en harmonisk helhet. Det låter vackert och vidrör hjärtat. Hur annorlunda är inte en kakofoni, där olika toner grälar med varandra och åstadkommer obehagligt buller. Symfoni eller kakofoni – båda representerar mångstämmighet, men på helt olika sätt.

Vår kyrka är mångstämmig, och många vill också att den ska vara sådan. Jag förespråkar också en mångstämmig kyrka, men en symfonisk sådan. Jag anser att olika väckelserörelser är en av kyrkans rikedomar. Varje väckelserörelse betonar just de saker som är viktiga för dem, och uttrycker sin tro lite annorlunda än andra. Varje församling har sina egna särdrag, beroende på dess historia och geografisk läge, och varje enskild kristen har ofrånkomligt sin egen särskilda röst – livserfarenhet och nådegåvor är ju personliga. Olika väckelserörelser, församlingar och enskilda kristna ljuder alltså med olika röster och har kanske olika melodier, men ändå blir resultatet en harmonisk beaktelse av den gemensamma tron och en gemensam lovprisning till vår allsmäktige Gud. Denna symfoni har som partitur –

de gemensamma noterna – Guds ord i Bibeln, och som dess högsta melodi hör man den Gode Herdens röst, som man kan följa. Välkommen, symfoniska mångstämmighet!

Jag fruktar ändå att den mångstämmighet som råder i vår kyrka idag är en kakofoni. När man för fördragsamhetens skull välkomnar allehanda tankar om hur vi ska bygga vår kyrka, blir det konflikter som resultat, eftersom alla röster helt enkelt inte passar ihop. Om var och en spelar som den själv vill utan att ta hänsyn till de gemensamma noterna, blir resultatet ett kakofoniskt buller. Då är det mycket svårt, om inte omöjligt, att höra Jesu röst, och därför går så många människor vilse. Det tokigaste är, att alla andra röster tycks vara välkomna, utom den urgamla rösten som Kristi kyrka har sjungit från början. Fördragsamheten räcker inte till för den.

Är en symfonisk kyrka en utopi? Kanske, även om ingenting är omöjligt för Gud. Medan vi ber för och väntar på en symfonisk förnyelse av vår kyrka, får vi komma ihåg att den sanna kyrkan är där, där de som tror på Jesus kommer samman för att lyssna till Guds ord, ta del av nattvarden och be tillsammans. Där är en välsignad och harmonisk mångstämmig-

het en realitet redan nu, där var och en får betjäna med sin egen nådegåva. Mitt hopp och min bön är, att de troende från olika väckelserörelser och församlingar ännu

bättre kunde finna den här gemenskapen och lyfta upp den som en gemensam symfoni till Guds ära.

## TD Ville Auvinen

började som generalsekreterare i Teologiska institutet i Finland (STI) den 16 Augusti 2013. Han svarar för institutets förvaltning och relationer till församlingar, till medlemsorganisationerna och till utländska samarbetspartner. Därtill fungerar han som lärare. Auvinens specialiteter är NT exegetik, Jesus-forskning och relationen mellan GT och NT.

Auvinen blev prästvigd i Uleåborg år 1988. Han arbetade sex år i en lokalförsamling i Åbo förrän han blev anställd i SLEY år 1994. I Evangeliföreningen var hans ansvarsområde ungdoms- och studentarbete i Egentliga Finlands distrikt. Åren 2007–2010 var han med sin familj som missionär i Zambia. Auvinen utbildade i Lusaka evangeliska bibleskola präster och evangelister mm. för den lokala lutherska kyrkan.

Auvinen blev teologie doktor vid Åbo Akademi år 2003, med NT exegetik som huvudämne. Han har skrivit ett tiotal läro-, fack- och andaktsböcker. Auvinen är en medlem i ärkestiftets stiftsråd samt stadsfullmäktigeledamöte i sin hemstad Åbo.

### Litteratur:

**Maata näkyvissä**, andaktsbok för unga  
Sley-kirjat Oy 1994

**Pääsenkö minä taivaaseen?**  
Kustannus Oy Arkki 1998

**Svensk översättning: Kommer jag till himlen?** Slef-media 2003

**Joh. 3:16**, skriftskolbok och –material  
Sley-kirjat Oy 2000

**Pate ja taistelu sydämistä**  
Aurinko Kustannus 2001

**Jesus' Teaching on Prayer.**  
Doktorsavhandling. Åbo Akademis Förlag 2003

**Unohdettu Aarre.** Översättning av Boris Salos svensk original: "Vardagstro: katekesmeditation – en bortglömd skatt."  
Kustannus Oy Arkki 2007

**Armon pisaroita**, daglig andaktsbok  
Aurinko Kustannus 2009

**Anteeksianto.** Perussanoma 2009

**Jeesus.** Perussanoma 2011

**Uskon siemeniä**, daglig andaktsbok  
Aurinko Kustannus 2012

**Kristukseen puetut.** Sley-Media 2013

### Teologiska artiklar:

**Ps. 22 in Early Christian Literature**  
Rewritten Bible Reconsidered. 2008

**Miten A.D. 30-tapahtumista voidaan tietää?** A.D. 30. 2009

**Jeesuksen viimeiset tunnit.** A.D. 30. 2009

# Ateismens förtrupper i kyrkan

Timo Eskola

**F**ör ett tiotal år sedan skrattade vi bland studenterna åt nyheten enligt vilken man hade grundat en förening för ateistpräster i Englands anglikanska kyrka. Saken föreföll ofattbart stollig. Men nu skrattar vi inte längre. I början av hösten har man i vår egen kyrka livligt diskuterat församlingskvällarna anordnade av "agnostikerna i Uleåborg".

För någon tid sedan hölls i Uleåborgs församlingar kvällsmöten för agnostiker d.v.s. tvivlare. Kvällarnas teman var utmanande. "Det finns ingen Gud." Eller: "Korsdöden var förgäves." Avsikten har varit att väcka diskussion om föreställningarnas natur. Den här gången var det ett problem att agnostikerna var pastorer. De som undervisade under kvällarna trodde inte längre själva på evangeliets sanning.

## Kristendomen upplöses

I England är det ingenting nytt att ateisternas påståenden förs fram på församlingarnas nivå. Redan under det radikala 1960-talet var "ateistbiskopen" John Robinson verksam där. Han påstod med hänvisning till Nietzsche att Gud är död. Enligt honom borde kyrkan inte längre förkunna Jesu gudom eller syndernas försoning.

Senare har en grupp brittiska teologer och präster följt Robinsons tankar. Liknande påståenden har påträffats också i Förenta staterna och där började man kalla den här inriktningen för kristen ateism. Detta ordmonster avser på nå-

got dunkelt sätt att man godkänner den kristna kulturen men inte kristendomens innehåll.

## Den teologiska undervisningens kris

Måne det i Finland har gått på samma sätt? Åtminstone har många av kyrkans egna enkäter fört fram samma budskap. En del av prästerskapet tror inte längre på Bibelns undervisning. De ifrågasätter både synden och försoningen. Av Jesus återstår endast en förebild för nästankärlighet, men ingen Messias som lider straffet.

Ur det här perspektivet är det inte förvånande att vissa präster uppträder som agnostiker. Nu har en del av dem stigit fram med sina uppfattningar. Visserligen har man i trakten av Helsingfors grålat om motsvarande åsikter under flera år. Det ser ut som att prästerna har ett stort behov av att presentera sin nedskrotade tro för församlingarna.

Men det är uppenbart att det inte heller här i hemlandet är prästerna som vacklar i sin tro som själva har utvecklat alla sina uppfattningar. Situationen är densamma som i England eller i Förenta staterna. Vissa av sensationsprästernas lärare vid universitetet har länge framfört liknande åsikter. Problemet har funnits i undervisningen. Om en ungdom tar undervisningen på allvar, är han då en dålig elev?

Nuförtiden påträffar man nästan vad som helst i universitetet. Den värsta bok som en lärare vid teologiska fakulteten har

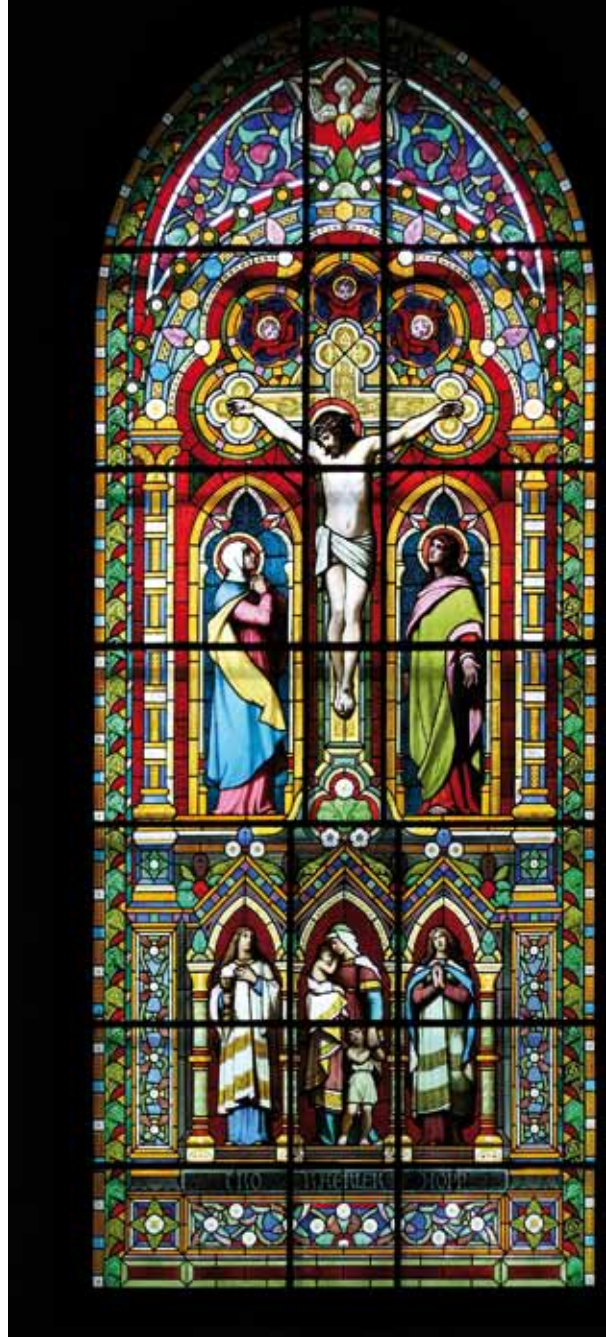
publicerat fick för ett år sedan rubriken: Det finns ingen Gud. De som sysslar med teologi skriver alltså i Robinsons anda. Ateisterna och agnostikerna går om de troende. Cirkeln sluts.

## Sekulariseringens tid

Problemet har också en vidare omfattning. Kristendomen håller småningom att försvinna från Europa. Vi lever i aftonskymningens tid. Medlemmarna fjärras från kyrkan och skriver ut sig ur församlingarna. De stora folkkyrkornas tid är förbi. Tecknen på sekularisering syns också bland kyrkornas präster. Vad kunde väl ändra på detta.

Vad kan den troende församlingen göra under en tid när de stora medierna ställer sig mot Bibeln och när kyrkans egna led vacklar? Det enda de troende kan göra är att själv hålla sig till nådens evangelium och stöda dem som för fram livets ord.

Församlingen har alltid levat i stormen. Tänk bara på Galatien eller Korint. I den levande kyrkan har det från början pågått en inre kamp för evangeliets renhet. När vi märker att den här striden för varje år har blivit allt mera verklig också i Finland måste vi allt ivrigare arbeta till förmån för Guds eviga rike. Mänskans syndfullhet har inte försvunnit någonstans. Världen förefaller tvärtom allt mera förvirrad. Mänskligheten håller på att småningom förgöra sig själv och överallt råder våld och bedrägeri. Till och med ett träöga borde i den situationen kunna se att världen ropar ef-



Åbo Domkyrkans glasmålning  
Foto: Ville Auvinen

ter försoning och att mänskorna behöver Kristus. Kyrkan har ingen orsak att grunda föreningar för tvivlare. Mot alla beskyllningar från en fallen värld bör hon frimodigt förkunna evangeliet, det enda budskap som kan hjälpa syndare.

# Missionsarbetet inför de stora frågorna

Timo Eskola

Kyrkan är mitt i stormen på flera olika sätt. Medan människorna undrar varför alla präster inte mera tror på budskapet, eller varför många går ur kyrkan främmande för dess budskap, har man ändå trott på att missionsarbetet står väl till. Nu har även det drabbats av förändringen. Missionsarbetet ansågs tidigare utgöra den sista bastionen för den evangeliska tron. Så är det inte mera.

Kyrkornas Världsråd publicerade ett nytt missionsdokument för ett år sedan *Together towards Life*. Den finska översättningen blir klar inom den närmaste tiden och det kommer att påverka den inhemska diskussionen för en lång tid framöver. Med tanke på den här diskussionen är nödvändigt att göra en kritisk teologisk granskning av dokumentet.

## Vem är det som skall upprättas?

Dokumentet talar först om samhälleliga förändringar och upprättelse (engl. Empowerment). Enligt dokumentet skall missionen sträva efter människans sociala frigörelse. Dokumentets budskap är lika med processteologi. Bakom det konstiga ordet gömmer sig en nu ”naturlig” teologi, d.v.s. en uppfattning om att Bibeln inte hör till missionsteologin.

Uppfattningen härstammar från filosofin och bygger på Alfred N. Whiteheads processfilosofi. Han ville framtona i stil med Hegel hur all kunskap är egentligen en process i sig. Filosofin överfördes till teologins sfär i universitetet i Chicago.

Snart tog man det i bruk även inom missionsteologin.

Whitehead stödde tankar om omförvandling och processer, där det är centralt med förändring och att bli till någonting (becoming, process and evolution). Också hans uppfattning om gudomen avgörs på samma sätt: gudomen är föränderlig och i process i stil med den övriga världen. Gudomen och världen går inte att skilja åt.

Enligt processteologin innebär kyrkans arbete ifrågasättandet av de rådande omständigheterna och en upprättelse av människorna för ett kreativt och ansvarsfullt liv ”to participate creatively and responsibly in life”. Det behövs både deltagande och praxis. Ett centralt drag är strävan ef-



ter att delta i historiska processer för att skapa samhällelig rättvisa (social justice).

På det här sättet förvandlas religionen till politik. Rörelsen måste kunna identifiera nertryckande strukturer och hitta på olika sätt att upprätta och befria människor från dem. Målet är då att människan skulle ha det bra i jordelivet.

## Himlen försvann

Processteologin har gett den nya missionsteologin dess centrala begrep och uttryck. Därifrån härstammar orden process, organism, förändring, delaktighet, ömsesidig beroende, upprättelse, förvandling och frigörelse. Dokumenten från både Lutherska Världsförbundet och Kyrkornas Världsråd använder sig av dessa termer.

Samhällelig rättvisa förverkligas enligt dokumentet då nertryckta människor får upprättelse för att sen kreativt delta i samhällets liv som värdefulla medlemmar av

samma samhälle. Bibeln behövs förstås inte, eftersom den enda målsättningen är att bli av med orättvisor.

Vi står igen framför en situation, där en god målsättning har tolkats ensidigt och därmed blivit fiende för evangeliet. Det teologiska problemet är nämligen svårt. Den kristna kyrkan godkänner diakonin i alla lägen. Missionsarbetet har nästan uteslutande skapat ett bättre liv för människorna efter att man först har förkunnat korsets budskap och nådens evangelium. Men om diakonin blir den enda målsättningen, förfaller allting.

Det blir ingen församling av att ta bort sociala orättvisor. Det finns skäl att fråga: vad hjälper den en människa om hon får socialhjälp och hittar samhällelig frihet men efter döden ändå hamnar i förtappelsen med kyrkans hjälp?

## Å Kristi vägnar

Missionen finns till för att hjälpa människan som lever sitt eget elände. Det finns till för att hjälpa människor under Guds dom. Outsourcing fungerar inte med ondskan. Vi kan inte skylla våra problem bara på strukturer och nertryckning. Guds ord träffar hjärtat på varje människa.

Missionens centrum och motivation mäts med tron på förtappelsen och frälsningen. Gud bevar oss från att kyrkans ledare fränsäger sig även dessa. Motsättningen är stark i dagsläget. Upprättelsens teologi har nämligen redan förkastat dessa. Därför behövs det ett kraftigt uttalande där man avsäger sig processteologin och dess fantasier om upprättelse.

*Texten grundar sig på Timo Eskolas artikel i en kommande nummer av Iustitia (nr. 29 Lähetyks globalisoituvassa maailmassa). Artikelsamlingen utkommer under hösten.*  
*Foto: Ville Auvinen*

Hörnstenen 4/2013



## Ville Auvinen – tätare nätverk och mera mission som vision

Text Jukka Ahonen, foto Matti Korhonen/Uusi Tie

Ville Auvinen, 47, är den nya generalsekreteraren vid Teologiska institutet i Finland (STI). Auvinen, som har arbetat nästan 20 år i finska Evangeliföreningen, Sley, ska i STI betona ännu starkare samarbete mellan väckelserörelser och framhålla mission samt skapa ännu tätare kontakter utomlands.

Ville Auvinens fru Jaana arbetar som sjukvårdslärare. Familjens tre vuxna barn är alla högskolestuderande, och de fyra barnbarnen är mellan 2 och 6 år. Auvinen spelar altsaxofon, piano, gitarr och munspel, främst som ackompanjatör. Han brukar också löpa maraton en gång i året, vilket hjälper honom att hålla sig i god kondition. Auvinen är även med i politiken. Han har varit stadsfullmäktige åren 2001–2007 och 2009 och framåt, och därtill har han kandiderat en gång för EU-parlament och två gånger i riksdagsvalen för KD.

Ville Auvinen föddes i Åbo till en vanlig finsk familj. I släkten finns det många officerare, men den kristna tron och teologin hörde inte till släktens arv. Som barn drömde Ville om att bli en trumslagare eller professor i kemi. Ville kom till tro när han var 16 år gammal, och redan i gymnasiet hade han en klar vision om att börja med teologiestudier och att bli präst. Han studerade i sin hemstad vid Åbo Akademi.

### Studierna

Auvinen studerade ganska snabbt. Han avlade några studieveckor redan under armétiden, och därefter blev han magister i tre år. En av orsakerna för hastigheten var det, att under hans studietid var det vanligare att ta studielön, varför man ville bli färdigt snabbt och börja i arbetslivet. De nyttigaste ämnen var exegetik, vars undervisning vid Åbo Akademi var bättre än i Helsingfors, och de klassiska språken. Bibeln öppnar sig bättre när man kan läsa det på grundspråken.

- Om man har ens en liten tanke på att efter magisterstudier fortsätta med forskarstudier, lönar det sig att satsa på huvudämnestudier och inte bara försöka få dem på något sätt godkända. När man har anammat sitt eget ämne bra, har man nytta av det i fortsättningen, men dålig förtrogenhet hämnas, säger Auvinen.





Afrikansk kristenhet kan ofta vara ganska ytligt. T.ex. äktenskapsbrott är vanliga t.o.m. bland aktiva församlingsmedlemmar och vid sidan av gudstron är många rädda för förfädernas andar och i nöd kan man söka hjälp hos häxor. Men när man reser från Finland till Afrika, är det väl lätt-

tare att se deras brister. På samma sätt om någon afrikan kommer hit, skull han säkert lägga märke till våra svagheter, t.ex. vår själviskhet. När ett afrikanskt barn får en karamellpåse, vill han genast dela karameller med andra, men hos oss skulle det vara mera typiskt att hålla alla karameller för sig själva, berättar Auvinen.

## I Sley och Zambia

Auvinen har arbetat i Sley i nitton och ett halvt år, och han har fungerat som ungdomspastor, generalsekreterare av Evangeliska Studenter och missionskoordinator mm. Han arbetade även tre år i Zambia som missionär. Auvinen berättar om sina erfarenheter:

- Tron är ingen privat sak i Afrika, som i Finland, utan man kan prata om sin tro öppet och vardagligt. Kyrklig byråkrati var inte viktigt, utan en levande kontakt till församlingen. Man kunde mera konkret erfara, att det finns många olika kristna kyrkor och grupperingar. I Finland tänker man lätt att den lutherska kyrkan är stor, men i Zambia var den mycket liten. T.ex. den nyapostoliska kyrkan och Adventisterna är där mycket större grupper är lutheraner.

Ofta tänker man att Afrika är en kristen kontinent, och de afrikanska kristna är brinnande i sin tro. Detta är delvis sant, men saken har också en baksida.

## Framtidsplaner för STI

Som STI:n generalsekreterare är Auvinen intresserad i att bekräfta nätverk både i Finland och utomlands. Han hoppas på att STI kunde föra dess medlemsorganisationer närmare varandra t.ex. med gemensamma evenemang och utbildningstillfällen. Studentbyte skulle vara en modell för att skapa globala nätverk. Auvinen har i tankarna även en egen magistersprogram via något utländskt universitet men den kan inte förverkligas i den närmaste framtiden. Ett sådant program kunde t.ex. utbilda teologer för missionsarbete. Några detaljerade planer för en egen magistersprogram finns inte ännu.

## STUDERANDE HAR ORDET



*När jag sökte in till Teologiska fakulteten gav min religionslärare i gymnasiet mig ett gott råd: "Besök Teologiska institutet i Finland när du börjar studera". Jag minns att jag tackade för tipset även om jag inte förstod vilken nytta jag som teologistuderande kunde ha av STI.*

*När jag väl hade börjat studera, insåg jag ganska snabbt att teologi är mer omfattande och mångsidigt än vad jag hade kunnat tro. Ju mer jag läste och lärde mig desto mer funderade jag på vad jag i praktiken kunde använda min nyvunna kunskap till. Om jag – som teolog – i framtiden ville tjäna kyrkan, vad borde jag då fokusera och satsa på i mina studier?*

*I enlighet med det råd jag hade fått uppsökte jag Teologiska institutet redan under min första höst som studerande. I institutet fann jag en plats där jag kunde tillämpa det jag hade lärt mig utan att teologin enbart förblev akademisk forskning eller fackkunskap. Den vägkost jag fick där hjälpte mig att förstå teologins plats i kyrkans arbete. Den akademiska teologiutbildningen är i första hand inte ägnad att stöda den kristna tron. Tvärtom undersöker den tro och religion ur ett utifrånperspektiv, något som visserligen kan vidga perspektiven på den vetenskapliga forskningen, men som inte förmår förmedla den teologi som den kristna tron representerar. Den, som har siktet inställt på en tjänst inom kyrkan, gör därför gott i att lära sig och ta till sig även sådan teologisk kunskap som den kristna kyrkan alltsedan sin tillblivelse har stått för och lärt ut. För kyrkan är teologin nämligen något mer än enbart forskning – den är ett levande och rikt språk med vilket kyrkan formulerar och uttrycker sin tro och sin lära.*

*Som studerande undgick jag visserligen inte vare sig utmaningar eller prövningar. Att studera kräver både tid och uppoffringar och kan vara särskilt tufft när motivationen tryter. Som kristen teologistuderande ställs man dessutom inför sådan undervisning som förvånar eller rentav upprör. STI har för mig varit den plats där jag fått uppmuntran, motivation och inte minst kunskap för att möta dessa utmaningar. Få av de råd som jag har fått har gett mig så stor orsak till tacksamhet.*

*Jukka Peranto, teol. stud.*

## LÄCKERBIT ur STI:s arkivs rikedomar

Fader vår,  
som är i himlarna.

En upplyft lärare har med sanning anmärkt, att bönen Fader vår är det åter öppnade paradiset på jorden, der den försonade människan nu åter talar med Gud såsom med en fader och wandrar mellan de skönaste och fruktrikaste träd, nemligen de sju bönepunkterna.

C. O. Rosenius: Herrens bön  
Fader vår, 1875



## TEOLOGISKA INSTITUTET I FINLAND

**Adressen:** Kajsaniemigatan 13 A 4. vån.  
00100 Helsingfors

**Telefon** 09 668 9550

**E-post:** sti@sti.fi  
fornamn.efternamn@sti.fi

**Hemsida** www.sti.fi

**Bank**  
Danske Bank  
FI74 8000 1100 5642 45, BIC: DABAFIHH

Nordea  
FI66 1355 3000 1169 14, NDEAFIHH

**Annställda**  
generalsekr. Ville Auvinen (044 045 6778)  
forskare Timo Eskola (hem 019 722 702)  
sekreterare Kirsi Sell

Teologiskt forsknings- och skolningscentrum.  
Församlingsbesök, lektioner, bibliotek och  
läsesal.

**Öppet** under perioderna kl. 9–19

**Styrelsens ordförande**  
verksamhetsledare Mika Tuovinen

### Medlemsorganisationer

Missionsföreningen Såningsmannen, Länsi-Suomen Rukoilevaisten Yhdistys (Bedjarrörelsen i Västra Finland), Finlands ev.luth. Student- och Skolungdomsmission, Radiomissionsorganisationen Budbärarn, Finlands ev.luth. Folkmission, Suomen Luterilainen Evankeliumiyhdistys, Finska Bibel-institutet, Sv. Luth. Evangeliföreningen i Finland

**Finansieras** av frivilliga bidrag. Medlemsavgift för understödande medlemmar: 35 €/år (studerande 10 €, kollektiv 100 €). Bockåvor, understöd och testamenten mottas med tacksamhet.

Insamlingstillstånd i Finland  
2020/2013/1760, 7.6.2013–31.12.2014

**Publicerar** den teologiska tidskriften *Iustitia*. Informationsbladet *Hörnstenen* (*Kulmakivi*) sänds till understödande medlemmar.

**Tryckeri** Kirjapaino Hermes Oy

ISSN 2243-075X (Print)  
ISSN 2243-0768 (Online)

TEOLOGISKA  
INSTITUTET I FINLAND  
Kajsaniemigatan 13 A  
00100 HELSINGFORS



Itella Green

*Ditt kors, o Jesus, blive mig  
vägvisaren på livets stig,  
min sol i dagens larm och brus,  
i stilla natt mitt stjärneljus.*

*Psalm 76:8*

Framsida: Matti Korhonen/Uusi Tie  
Baksida: Ville Auvinen